

Luonnos hallituksen esityksestä ulkoilulaksi / Lausunto ympäristöministeriölle

Ympäristölautakunta 09.04.2026

154/11.02.06/2026

Ulkoilulaki (606/1973) on ollut voimassa vuodesta 1973 asti. Sitä on uudistettu leirintäaluesäännösten osalta vuonna 1995 voimaan tulleella muutoksella (1343/1994). Muu ulkoilulain sääntely on suurelta osin alkuperäisessä muodossaan. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi ulkoilulaki, jolloin nykyinen vuodelta 1973 oleva ulkoilulaki kumottaisiin.

Esityksen keskeisenä tavoitteena on päivittää ulkoilulaki vastaamaan perustuslain sekä nykypäivän säädöskielen vaatimuksia. Omaisuudensuojaa parannettaisiin säätämällä ulkoilureiteistä maksettavien korvausten määrittäminen perustumaan lunastuslakiin.

Uudessa ulkoilulaissa säädettäisiin sen soveltamisalasta ja tavoitteesta. Lakia sovellettaisiin jatkossakin ulkoilureittitoimituksessa perustettaviin ulkoilureitteihin, valtion retkeilyalueisiin ja leirintäalueisiin. Lain tavoitteena olisi edistää kuntalaisten tasa-arvoisia mahdollisuuksia luonnon virkistyskäyttöön. Lisäksi tavoitteena olisi vetovoimaisten ja riittävien valtion retkeilyalueiden, ulkoilureittien ja leirintäalueiden edistäminen ja toteuttaminen sekä leirintäalueista yleiselle ja yksityiselle edulle aiheutuvien haittojen vähentäminen.

Ulkoilureitin perustamismenettelyä kevennettäisiin nykyisestä luopumalla erillisestä ulkoilureittisuunnitelman vahvistamismenettelystä. Maanomistajien asemaa parannettaisiin muuttamalla korvausten määräytyminen perustumaan yksityistielain sijaan kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettuun lakiin. Valtion retkeilyalueiden perustamismenettelyä nykyaikaistettaisiin ja niillä sovellettavia rajoituksia tarkennettaisiin vastaamaan käytännön tarpeita. Lakiin lisättäisiin säännös päätösten maksullisuudesta.

Ympäristöministeriö pyytää asiassa muun muassa Hangon kaupungin lausuntoa. Koska uudistus koskee ympäristönsuojeluviranomaista ja Hangon kaupungin ympäristölautakunta toimii kaupungin leirintäalueviranomaisena (kaupungin johtosääntö § 20), lausunto annetaan ympäristölautakunnan toimesta. Lausunto tuli toimittaa 31.3.2026 mennessä. Pyynnöstä lisäaikaa lausunnon antamiselle myönnettiin 14.4.2026 saakka. Asianumero ympäristöministeriössä on VN/25795/2023.

Nykyiseen lainsäädäntöön voidaan tutustua seuraavan linkin kautta:
<https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1973/606> - Ajantasainen ulkoilulaki, Finlex

/

Liitteenä
Luonnos hallituksen esitykseksi

Ehdotus (Degerlund)

Ympäristölautakunta antaa ympäristönsuojeluviranomaisen ja leirintäalueviranomaisen roolissa asiassa seuraavan lausunnon:

Ympäristölautakunta katsoo, että lain tavoitteena edistää kuntalaisten tasa-arvoisia mahdollisuuksia luonnon virkistyskäyttöön on kaikin puolin kannatettava.

Esityksen mukaan ulkoilureitin perustamismenettelyä kevennettäisiin nykyisestä luopumalla erillisenä Lupa- ja valvontaviraston ulkoilureitin vahvistamismenettelystä. Säädösten uudistaminen vaikuttaa tarkoituksenmukaiselta, lukuun ottamatta toimivallan siirto kunnalliselle ympäristönsuojeluviranomaiselle tapauksessa, jossa reitti sijaitsee usean kunnan alueella (§ 16). Näissä tilanteissa, toimivalta voisi ympäristölautakunnan mielestä sijaita Lupa- ja valvontavirastolla kuten esim. vesiliikennelain § 106 ja ympäristönsuojelulain § 118, missä kyseinen toiminta toteutetaan usean kunnan alueella.

Määräys maksullisuudesta (§ 28) on ympäristönsuojeluviranomaisen näkökulmasta tarpeellinen lisäys, mutta määräys tulisi täydentää siten, että myös ulkoilureitin hyväksymispäätös ja leirintäalueiden valvonta olisivat lain mukaan maksullisia.

Muilta osin lautakunnalla ei ole asiassa huomauttamista.

Asia tarkistetaan välittömästi.

Päätös

Lisätiedot

Ympäristönsuojelupäällikkö Maria Degerlund, 040 135 9299